

מִסְכַּת סְנֵה דְרִין פֶּרֶק א'
18. א, א

"מְכוּזָה בְּשִׁלְשָׁה".

מְנַהֲנֵי מִיֵּלֵי?

אָמַר רַב הוֹנָא :

אָמַר קָרָא : "וְשִׁפְטוּם" (דְּבָרִים כה, א-ב) - שְׁנַיִם,
וְאֵין בֵּית דִּין שְׁקוּל, מוֹסִיפִין עֲלֵיהֶם עוֹד אֶחָד הָרִי כָּאן שְׁלִשָּׁה.

אֱלָא מַעֲתָה, "וְהַצְדִּיקוּ" - הָרִי שְׁנַיִם,

"וְהַרְשִׁיעוּ" - שְׁנַיִם,

הָרִי כָּאן שְׁבַעָה!

הָהוּא מִיִּבְעֵי לֵיהּ, כְּדַעוּלָא.

דְּאָמַר עוּלָא :

רְמֵזוּ לְעָדִים זֹמְמִין מִן הַתּוֹרָה מִנַּיִן?

רְמֵזוּ לְעָדִים זֹמְמִין!?

וְהָא כְּתִיב : "כֹּאֲשֶׁר זָמַם" (דְּבָרִים יט, יט)!

אֱלָא :

רְמֵזוּ לְעָדִים זֹמְמִין שְׁלוֹקִין מִנַּיִן?

דְּכָתִיב : "וְהַצְדִּיקוּ אֶת הַצְדִּיק וְהַרְשִׁיעוּ אֶת הָרָשָׁע" (דְּבָרִים כה א-ב),

מִשּׁוּם דְּ"הַצְדִּיקוּ אֶת הַצְדִּיק וְהַרְשִׁיעוּ אֶת הָרָשָׁע" –

"וְהָיָה אִם בֶּן הַכּוֹזֵה הָרָשָׁע"!

אֱלָא,

עָדִים שְׁהַרְשִׁיעוּ אֶת הַצְדִּיק,

וְאֵתוּ עָדֵי אַחֲרֵינֵי "וְהַצְדִּיקוּ אֶת הַצְדִּיק" דְּמַעִיקָא,

וְשׁוּיָנְהוּ לְהַנְדֵּךְ רָשָׁעִים - "וְהָיָה אִם בֶּן הַכּוֹזֵה הָרָשָׁע".

וְתִיפּוֹק לֵיהּ מִ"לֹא תַעֲנֶה" (שְׁמוֹת כ, יג)

מִשּׁוּם דְּהָנָה לֵיהּ לֹא שְׂאִין בּוּ מַעֲשָׂה,
וְכָל לֹא שְׂאִין בּוּ מַעֲשָׂה אֵין לּוֹקִין עֲלָיו.

"מִשׁוּם רַבִּי יִשְׁמַעְאֵל אָמְרוּ בְּעֵשְׂרִים וְשָׁלֹשׁ"

מאי טעמא דרבי ישמעאל?

אמר אביי:

אתיא "רשע" "רשע" מחייבי מיתות.

כתביב הקא: "וְהָיָה אִם בֶּן הַכּוֹתֵר הָרָשָׁע" (דברים כה, ב),

וכתיב התם: "אֲשֶׁר הוּא רָשָׁע לְמוֹת" (במדבר לה, לא),

מה להלן בעשרים ושלושה אף כאן בעשרים ושלושה.

רבא אמר:

מלקות במקום מיתה עומדת.

אמר רב אחא בריה דרבא לרב אשי:

אי הכי, אומדנא למה לי?

למחיה, ואי מאית לימות!

אמר ליה:

אמר קרא: "וְנִקְלָה אֲזוּיָהּ לְעֵינֶיהָ" (דברים כה, ג),

כי מחית אגבא דחיי מחית!

אלא הא דתניא:

"אֲמִדוּחֻזוּ לְקַבֵּל עֲשָׂרִים,

אִין מִכִּין אוֹתוֹ אֵלֹא מִכּוֹת חֲרָאוֹיוֹת לְהִשְׁתַּלֵּשׁ, וְכִפּוּחַ חֵן?

תמני סרי

למחיה עשרים וחדא, וכי מיית בהך חדא לימות!

דהא כי מחית, אגבא דחייא קא מחית!

יב

אמר ליה:

אמר קרא: "וְנִקְלָה אֲזוּיָהּ לְעֵינֶיהָ",

אחר שלקה "אזויה" בעינא, וליכא.

"עיבור החדש בשלשה".

חישובי - לא קתני,
קידושי - לא קתני,
אלא - "עיבור".

לא ליקדשא וממילא!

אמר אבוי :

תני "קידוש החדש"

תניא נמי הכי :

**"קידוש החדש ועיבור השנה בשלשה,
דברי רבי מאיר".**

אמר רבא :

והא "עיבור" קתני!

אלא אמר רבא :

"קידוש ביום עיבור - בשלשה",
אחר עיבור ליכא קידוש.

ומני?

רבי אלעזר בן צדוק היא.

דתניא :

"רבי אלעזר בן צדוק אומר:

**אם לא נראה בזמנו, אין מקדשין אותו,
שכבר קידשוהו בשמים.**

רב נחמן אמר :

"קידוש אחר עיבור - שלשה", ביום עיבור ליכא קידוש.

ומני?

פלימו היא.

דתניא :

"פלימו אומר:

בזמנו, אין מקדשין אותו,

של לא בזמנו מקדשין אותו".

רב אשי אמר :

לעולם "חישוב" קתני,

ומאי "עיבור"?

חישוב דעיבור,

ואידי דקבעי למיתני "עבור שנה",

תנא נמי "עיבור חודש".

חישוב חודש - אין,

קידוש חודש - לא.

מני?

רבי אלעזר היא,

דְּתִנְיָא :

”רַבִּי אֱלִיעֶזֶר אָמַר:

בֵּין בְּזִמְנֵי, בֵּין שָׁלַא בְּזִמְנֵי – אִין מְקַדְּשִׁין אֹתוֹ,

שְׁנַאמַר: ”וְקַדְּשִׁתֶּם אֶת שְׁנַת הַזִּזְמוּשִׁים שְׁנָה” (ויקרא כה, י),

שְׁנִים אַתָּה מְקַדֵּשׁ, וְאִי אַתָּה מְקַדֵּשׁ קְדָשִׁים.

"רבן שמעון בן גמליאל אומר בשלשה".

תנא :

"כיצד אמר רבן שמעון בן גמליאל:

בשלשה מתחילין ובחמשה נושאים ונותנין, וגומרין בשבעה?

אחד אומר ליטב, ושנים אומרים שלא ליטב - בטל יחיד במיעומו,

שנים אומרים ליטב, ואחד אומר שלא ליטב - מוסיפין עליהם עוד שנים,

ונושאים ונותנין בדבר.

שנים אומרים 'צריכה' ושלשה אומרים 'אינה צריכה' - בטלו שנים במיעומו.

שלשה אומרים 'צריכה' ושנים אומרים 'אינה צריכה' - מוסיפין עליהם עוד שנים,

שאין חמנן פחות משבעה.

הני: "שלשה חמשה ושבעה" כנגד מי?

פליגי בה רבי יצחק בר נחמני וחד דעימיה,

ומנו?

רבי שמעון בן פזי.

ואמרי לה רבי שמעון בן פזי וחד דעימיה,

ומנו?

רבי יצחק בר נחמני.

חד אמר: כנגד ברכת כהנים,

וחד אמר: "שלשה" כנגד "שומרי הסף" (מלכים ב, כה),

"חמשה": "מרואי פני המוקף" (מלכים ב, כה, יט),

"שבעה": "רואי פני המוקף" (אסתר א)

תני רב יוסף:

הני שלשה וחמשה ושבעה:

שלשה כנגד "שומרי הסף" (מלכים ב, כה),

חמשה: "מרואי פני המוקף" (מלכים ב, כה, יט),

שבעה: "רואי פני המוקף" (אסתר א).

אמר ליה אבני לרב יוסף:

עד האידנא מאי טעמא לא פריש לן מר הכי?

אמר להו: לא הוה ידענא דצריכיתו.

מי בעיתו מנאי מילתא ולא אמרי לכו!